

SOSYAL HİZMET UZMANLARI DERNEĞİ'NİN PANDEMİ SÜRECİNDEKİ ÇALIŞMALARI

Mart- Eylül 2020

**SOSYAL HİZMET UZMANLARI DERNEĞİ'NİN PANDEMİ SÜRECİNDEKİ
ÇALIŞMALARI: Mart-Eylül 2020**

Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği Yayını
Ankara, 2020

Hazırlayanlar:

Öğr. Gör. Merve Deniz PAK GÜRE
Öğr. Gör. Mehmet Can AKTAN

Kaynak Gösterme: Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği (SHUDER). (2020). Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği'nin Pandemi Sürecindeki Çalışmaları: Mart-Eylül 2020. Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği Yayını: Ankara.

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	3
Bilgilendirici yayınlar	5
Küresel Salgından Sosyal Hizmet Uzmanları Olarak Öğreneceklerimiz.....	6
SHUDER Koronavirüs (COVID-19) Broşürü.....	7
COVID-19 Sosyal Bir Mesele Midir?	8
“Pandemide Sosyal Hizmet” Konulu Bilgilendirme Yazısı	8
SHUDER Sosyal Hizmet Dergisi: ‘Pandemi ve Sosyal Hizmet Dosyası’	8
Örgütlenme çalışmaları	9
Dünya Sosyal Hizmet Günü Kutlaması.....	9
Gönüllülük Örgütlenmesi.....	9
1 Mayıs İşçi Bayramı Basın Açıklaması	10
Toplum Bilimleri Kuruluna Katılma Talebi.....	11
Koronavirüs Bizi Nasıl Etkiledi?: TV Röportajı.....	12
Koronavirüse Karşı Sahada Çalışan Sosyal Hizmet Uzmanlarına Yönelik Örgütlenme Çağrısı.....	12
Kırılgan Gruplara Yönelik Sosyal Hizmet	14
Eğitimler ve Söyleşiler.....	16
Pandemide Sosyal Hizmet Eğitimi.....	16
Pandemi Döneminde Ruhsal Dayanıklılık Webinarı.....	17
Şube Yönetimlerinin Düzenlediği Eğitimlerden Örnekler.....	18

GİRİŞ

Dünya geneline yayılan COVID-19 salgınının Türkiye'de tespit edilen ilk vakası, Sağlık Bakanlığı tarafından 11 Mart 2020'de açıklanmıştır. Türkiye'de virüse bağlı ilk ölüm ise 17 Mart 2020'de gerçekleşmiştir. Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, 1 Nisan 2020'de yaptığı açıklamada koronavirüs vakalarının tüm Türkiye'ye yayıldığını belirtmiştir.

İlk enfekte vakanın ortaya çıkışı ile birlikte, Sağlık Bakanlığı tarafından Koronavirüs'e ilişkin veriler "Türkiye Günlük Koronavirüs Tablosu" adı altında kamuoyu ile paylaşılmaya başlanmıştır. Eylül 2020 itibariyle geride kalan 6 aylık süreçte; Türkiye'de koronavirüs kaynaklı toplam vaka sayısı 285.000'i, toplam vefat sayısı 6.850'yi aşarken toplam iyileşen hasta sayısı ise 255.000'e ulaşmıştır.¹

Koronavirüs pandemisi -dünya ülkelerinde olduğu gibi- vakaların ülke geneline yayılmasıyla birlikte salgın tehdidinin artışına paralel olarak kamusal hizmetleri de etkilemiştir. Eğitim, COVID-19 salgını nedeniyle sosyal izolasyonun etkisinin hissedildiği en önemli alanlardan biri olmuştur. Salgından dolayı eğitimin mümkün olduğunca kesintiye uğramaması amacıyla ilkokullardan üniversitelere değin milyonlarca öğrenci için 16 Mart 2020 itibariyle "uzaktan eğitim" kararı alınmıştır.

¹ <https://covid19.saglik.gov.tr/>

Koronavirüs Türkiye geneline yayılmaya devam ederken, sanayi/üretim tesisleri dışındaki şirketlerin çoğu ile kamu kurum ve kuruluşları da 22 Mart 2020’den itibaren uzaktan (evden) çalışma sistemine geçmiştir. İçişleri Bakanlığı’nın 16 Mart 2020 tarihli genelgesinde; çok çeşitli sanatsal, sportif, sosyal ve kültürel faaliyetlerin yürütüldüğü merkezlerde ve mekanlarda (tiyatrolar, sinemalar, gösteri merkezleri, konser salonları, lokantalar, kafeteryalar, yüzme havuzları, spor merkezleri vb.) söz konusu faaliyetlerin geçici olarak durdurulduğu yer almıştır. 19 Mart 2020’de, Gençlik ve Spor Bakanlığı koronavirüs salgını nedeniyle futbol, basketbol, voleybol ve hentbolda liglerin ertelendiğini açıklamıştır. Toplumsal hareketliliğe ilişkin tedbirler dahilinde; 21 Mart 2020 itibariyle 65 yaş ve üzeri kesime, 3 Nisan 2020 itibariyle de 20 yaş altı kesime sokağa çıkma yasağı getirilmiş olup 3 Nisan 2020 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere 31 il sınırından kara, hava ve deniz yolu ile yapılacak tüm giriş/çıkışlar durdurulmuştur. 10 Nisan 2020’den itibaren ise ilgili 31 şehirde hafta sonları (Tüm resmi tatiller ve bayramlar da dâhil olmak üzere) kısmi sokağa çıkma yasağı uygulanmaya başlamıştır. Süreç içerisinde, Hükümet yetkilileri tarafından resmi verilere istinaden salgının kontrol altına alınmaya başladığına işaret eden açıklamalar doğrultusunda, Mayıs 2020 itibariyle “normalleşme” planları gündeme getirilmiştir. 1 Haziran 2020’den itibaren geçerli olmak üzere, kademeli olarak kısıtlamaların kaldırılacağı kamuoyuna duyurulmuş ve bu doğrultuda “yeni normal” yaşama geçiş süreci başlatılmıştır.

Türkiye’de sosyal hizmet uzmanları, Sağlık Bakanlığı merkez teşkilatı başta olmak üzere hastaneler, sağlıklı hayat merkezleri, sağlık müdürlükleri, AMATEM, TRSM vb. sağlık kuruluşlarında; Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’nda kadın sığınmaevi, huzurevi, engelli bakım merkezi, çocuk evleri sitesi, sosyal hizmet merkezlerinde; Adalet Bakanlığı’nda ise aile mahkemeleri, çocuk mahkemeleri, ceza infaz kurumları, denetimli serbestlik müdürlükleri, mağdur destek hizmetleri müdürlüklerinde; bunların yanı sıra kredi yurtlar kurumu, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşlarında, yani toplumun hemen her kesimine hizmet veren kurum ve kuruluşlarda görev yapmaya devam etmişlerdir.

Sosyal hizmet uzmanlarının görev yaptığı bu kurumlarda hizmet verilen grupların çoğunluğu pandemide en çok etkilenebilecek riske açık gruplardır. Sosyal hizmet uzmanları COVID-19'dan etkilenen kırılgan gruplarda bulunan kişilere hizmet vermek amacıyla hem kamuda hem yerel yönetimlerde hem de sivil toplum çalışmalarında faaliyetler göstermişlerdir. Örneğin kamuda yürütülen önemli bir çalışma filyasyondur. Sosyal hizmet uzmanları COVID-19 ile mücadele kapsamında vakaların bildiriminden sonra hastalık etkenini, kaynağını, bulaşma yolunu saptamak ve korunma ve kontrol önlemlerini almak amacıyla saha incelemesi gerçekleştiren gruplarda yer almışlardır. Bu süreçte sosyal hizmet uzmanlarının hastalığa yakalanma ile ilişkili riskleri artmış ve pek çok sosyal hizmet uzmanı koronavirüsle enfekte olmuştur.

Bilgilendirici Yayınlar

Türkiye’de ilk vakanın görülmesi ve sonrasında COVID-19 salgınının tüm ülkeye yayılması, sağlık alanında hizmet veren meslek grupları kadar halk sağlığını ilgilendiren bir meslek olarak sosyal hizmetin de bilgilendirme sorumluluğu üstlenmesini gerekli kılmıştır. Bu süreçte SHUDER’in, sosyal hizmet uzmanlarının, akademisyenlerin, öğrencilerin ve alan ilgililerinin katkılarıyla çeşitli bilgilendirici yayınlar/yazılar hazırlanmıştır. Bu içeriklere ilişkin kısa bir özet aşağıdadır:

Küresel Salgından Sosyal Hizmet Uzmanları Olarak Öğreneceklerimiz

Çin’den başlayarak bütün dünyaya yayılan Koronavirüs salgını, öncelikle sağlık boyutuyla yüzünü gösterirken hazırlıksız ve yaygın bir biçimde insanlığı etkiledi. Dünya öngörülemezle ve belirsizlikle savaşmak zorunda kalırken sosyal hizmet uzmanları da daha önce deneyimlenmemiş bir durumla karşı karşıya kaldı. Uluslararası Sosyal Hizmet Uzmanları Federasyonu’nun (IFSW) ‘Dünya Sosyal Hizmet Günü 2020’ için belirlediği tema; “İnsan İlişkilerini Geliştirmek” idi.

Başlangıçta tokalaşan bir görseli kullanan IFSW, Koronavirüs salgını nedeniyle ortaya çıkan duruma paralel olarak afişlerini de değiştirerek birbirine temas etmeyen ancak saygıyla eğilen iki insan figürünü kullandı. Bugünlerde sıkça kullanılan “sosyal mesafelendirme” kavramı da bu görselle karşılık bulmuş olup insan ilişkileri de küresel salgınla evrilerek hem kendini hem de karşısındakini düşünmeyi gerektiren anlayışın önemini insanlığa hatırlatmıştır. Sosyal hizmet uzmanları; koronavirüsün tıpkı diğer sağlık çalışanları gibi hizmet sunulan bireyler, aileler, topluluktaki diğer insanlar ve kendi iyilik halleri üzerindeki etkileri konusunda endişe duymaktadır.

Sosyal hizmet uzmanları, salgını önleme çabalarını (güvenilir kaynaklardan doğru bilgilerin yayılması dahil) teşvik etmek ve bu halk sağlığı krizinin bir sonucu olarak ortaya çıkan kaygı ve diğer endişeleri gidermeye yardımcı olmak için sahip oldukları sorumluluğun farkındadır. SHUDER, COVID-19'un yayılmasının önlenmesi başta olmak üzere, topyekûn mücadelede birden fazla cephede çalışmak ve risk gruplarına yönelik savunuculuk faaliyetleri de dahil, ihtiyaç duyulan sosyal hizmetlere erişim sağlamak adına çalışmaya hazırdır.

COVID-19 Broşürü

Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği tarafından, sosyal hizmet uzmanlarına yönelik bir Broşür hazırlanmıştır². Broşür kısaca şunları içermektedir:

“Neler Yapabilirsiniz?”

→ COVID-19 Hakkında Bilgi Edinin (Koronavirüs ile ilgili güvenilir kaynaklara ulaşmanın önemi vurgulanarak belli başlı küresel ve yerel bilgi kaynaklarından referanslar verilmiştir)

“Mikro ve Mezzo Öneriler”

→ Sağlığımız için Basit Tavsiyeler (teması azaltın; her bilgiye itibar etmeyin; stresle baş etmeyi öğrenin; kendinizi rahatlatın; odağınızı değiştirin; kendinizi meşgul edin)

→ Önleyici Tedbirler

“Makro Öneriler” (genelde toplumun özeldeyse sosyal hizmetin ilgi ve müdahale alanına giren nüfus gruplarının karşılaşılabileceği olası sorunlara ve ihtiyaç duyabilecekleri hizmetlere ilişkin önerilere yer verilmiştir)

² <http://shuder.org/Resimler/bd9c444e-17c0-4cba-a8bf-43ce79afd8c5shuder-covid-19-brosurpdf.pdf>

COVID-19 Sosyal Bir Mesele Midir?

COVID-19'un toplumsal boyutuna ve sosyal etkilerine dikkat çekilen yazıda; halk sağlığını ve kamu yararını gözetten bir meslek profesyoneli olarak 'pandemi sürecinde sosyal hizmet uzmanının rolü' ele alınmış, akıl ve bilimi kendine rehber edinen bir 'entelektüel sosyal hizmet uzmanı' olarak hareket etmenin önemi belirtilmiştir³. Yazıda ayrıca, Koronavirüsle mücadele için gereken sosyal koruma önlemleri ile sosyal politikaların uygulanması noktasında sosyal devlete duyulan gereksinim vurgulanmıştır.

“Pandemide Sosyal Hizmet” Konulu Bilgilendirme Yazısı

İlgili yazıda, COVID-19 pandemisinin küresel bir krize yol açmış olduğu gerçeğinden hareketle, 'Krize müdahale ve psikosozal destek' yaklaşımının pandemide sosyal hizmet uygulamaları için kullanılabilecek öncelikli müdahale yaklaşımlarından biri olduğu vurgulanmıştır. 'Afet ve acil durumlarda psikosozal destek' çalışmalarının temel amaçlarına ve ilkelerine yer verilmiştir. Afet ve acil durum sonrasında alanda uygulanacak psikosozal çalışmalarda kullanılabilecek müdahale araçları kısaca anlatılmıştır. Sosyal hizmet uzmanlarının pandemide çalışacağı gruplar da yazıda ayrıca belirtilmiştir.

SHUDER Sosyal Hizmet Dergisi: 'Pandemi ve Sosyal Hizmet Dosyası'

Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği tarafından periyodik olarak yayınlanan Sosyal Hizmet Dergisinin Temmuz-Aralık 2020 sayısı, COVID-19 gündeminden hareketle pandemiye ayrılmıştır⁴.

³ <http://shuder.org/Sayfa/covid-19-sosyal-bir-mesele-midir1755>

⁴ <http://shuder.org/Resimler/959f9722-72d9-45f0-b560-a6ae6ce3779fsh-dergisi-temmuz-aralik-2020pdf.pdf>

Örgütlenme çalışmaları

Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği 23 şubesiyle beraber pandemi sürecinde meslektaşların örgütlenmesiyle ilgili çeşitli çalışmalar sürdürmüştür. Bu çalışmalar aşağıdaki gibi özetlenebilir:

Dünya Sosyal Hizmet Günü Kutlaması

Her yıl Mart Ayının 3. Salı günü kutlanan Dünya Sosyal Hizmet Günü etkinlikleri COVID-19 önlemleri kapsamında ertelenmiştir. Bu önlemler kapsamında Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği meslektaşların enfeksiyondan korunmaları yönünde tedbirler içeren bir yazı paylaşmıştır.

Gönüllülük Örgütlenmesi

Koronavirüs (COVID-19) salgını karşısında alınmak zorunda kalınan tedbirler sonucunda toplumumuzun her kesiminde insanlar hayatın olağan akışında; sokağa daha az çıkma veya hiç çıkmama, işe/okula/pazara/sosyal vakit geçirilen yerlere hiç gitmeme, ekstra hijyen tedbirleri alma gibi birtakım değişiklikler yapmak zorunda kaldılar. Sağlık ve sosyal hizmet çalışanları gibi bazı meslek grupları ise zorunlu nedenlerden bu süreçte işlerine devam etmek durumunda kalmışlardır.

Olağanüstü bir süreçten geçtiğimiz şu günlerde alınan veya alınamayan önlemler, hayatlarımızda yapmaya mecbur kaldığımız değişiklikler; tek başına altından kalkamayacağımız psikolojik ve ruhsal zorlanmalara neden olabilmektedir. Mesleğimizin küresel tanımından hareketle, “Sosyal hizmet; sosyal değişimi ve gelişimi, sosyal bütünleşmeyi, insanların güçlendirilmesini ve özgürleşmelerini destekleyen uygulama temelli bir meslek ve akademik disiplindir. Sosyal hizmet teorileri, beşeri bilimler, sosyal bilimler ve yerel bilgi ile desteklenen sosyal hizmet, yaşam zorluklarıyla mücadele etmek ve iyilik halini geliştirmek için insanlarla ve yapılarla çalışır. Sosyal hizmetin bu tanımı ulusal ve/veya bölgesel düzeylerde geliştirilebilir (IFSW, 2014)”. Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği yaptığı açıklamada *“içinden geçtiğimiz bu zor sürecin mümkün olan en az hasarla ve bir an önce atlatılarak insanların hayatlarına kaldıkları yerlerden devam edebilmeleri için meslek tanımının getirdiği sorumlulukları yerine getireceğini”* belirtmiştir.

1 Mayıs İşçi Bayramı Basın Açıklaması

Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği (SHUDER)’nin de aralarında olduğu sağlık meslek örgütleri tarafından, Koronavirüs pandemisiyle mücadelede sağlık emekçilerinin rolüne ve özveriyle yürüttükleri çalışmalara sahip çıkılmasının önemine vurgu yapan bir Basın Açıklaması kamuoyu ile paylaşılmıştır. Açıklamada özetle şu ifadeler yer verilmiştir:

“1 Mayıs bütün dünyada ve ülkemizde işçilerin ‘birlik - mücadele ve dayanışma’ günü olarak kutlanır. Biliyoruz ki COVID-19 salgın günlerinde -kuşkusuz hayatı yeniden üreten diğer işçi ve emekçilerle birlikte- birliğe, mücadeleye ve dayanışmaya en çok biz sağlık çalışanlarının/emekçilerinin/işçilerinin ihtiyacı var. Çünkü içinde bulunduğumuz ölümcül COVID-19 salgınına karşı kişisel olarak kendimizi ve ailelerimizi korumanın yanı sıra salgında hastalanan, yoğun bakımlara taşınan insanlarımızı iyileştirmek, hatta ülkemiz sağlık sisteminin ihmal ettiği koruyucu sağlık hizmetlerini sunmak ve salgını durdurmakla yükümlüyüz.”
“Sağlık Hizmetini Üretenler Olarak Emegimize Sahip Çıkıyor, Yaşasın 1 Mayıs diyoruz!”⁵

Toplum Bilimleri Kuruluna Katılma Talebi

Türkiye’de Covid-19’a bağlı ilk vakanın görülmesi ve akabinde salgının yayılması ile birlikte bir bilim kurulu oluşturulması gündeme gelmiş ve Sağlık Bakanlığının koordinasyonunda hekimlerden oluşan “Koronavirüs Bilim Kurulu” oluşturulmuştur. İlerleyen süreçte, pandeminin toplumsal ve psikososyal etkileri göz önüne alınarak ayrıca bir ‘toplum bilimleri kurulu’ oluşturulması gündeme gelmiş ancak ilgili kurulda sosyal hizmet uzmanlarına yer verilmediği görülmüştür. SHUDER tarafından “Sağlık Bakanına Açık Mektup” çağrısıyla bir Açıklama kamuoyu ile paylaşılmıştır. Açıklamada sosyal hizmet uzmanlarının ilgili kurulda yer almalarının gerekliliği ve önemi, kısaca şu şekilde ifade edilmiştir:

“Sosyal hizmet hem disiplinler arası hem de disiplinler üstü bir bilim ve meslektir. İnsanı çevresi içinde ele alan, kendi teori ve araştırma bilgisinin yanı sıra ekonomi, psikoloji, sosyoloji, antropoloji ve beşeri bilimlerden yararlanan, biricikliği uygulamaya dayanan sosyal hizmet mesleğinin “Toplum Bilimleri Kurulunda” yer alması kurulun işlevselliği açısından çok yararlı olacaktır. Bu itibarla,

⁵ https://www.ttb.org.tr/haber_goster.php?Guid=67683484-8ac4-11ea-911b-f85bdc3fa683

Bakanlığınız bünyesinde psikososyal destek sağlayarak sürece katkı sunan meslektaşlarımız diğer bakanlıklar, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşlarında özveriyle çalışmaktadırlar. Beklentimiz yeni oluşturulacak Bilim Kurulunda mesleğimizin temsilcilerinin de yer alarak sosyal hizmet bakış açısını kurula yansıtmalarıdır.”⁶

Koronavirüs Bizi Nasıl Etkiledi?: TV Röportajı

Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği (SHUDER) Genel Merkez Yönetim Kurulu Üyesi Ahmet Cemil Ölçer, katıldığı bir televizyon programında koronavirüsün bireylere, ailelere ve bir bütün olarak topluma yönelik psikososyal etkilerini aktarmıştır.

Koronavirüse Karşı Sahada Çalışan Sosyal Hizmet Uzmanlarına Yönelik Örgütlenme Çağrısı

Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği, COVID-19’a karşı sahada çalışan sosyal hizmet uzmanlarının desteklenmesine yönelik bir çağrı yayınlamıştır. Bu çağrıda ihtiyaçların giderilebilmesi ve karşılaşılabilecek sorunların çözülebilmesi için iyi bir koordinasyon ve iletişimin gerekli olduğu belirtilmiştir. Bu açıdan şube yönetimleri ile işbirliği halinde bir dizi önlem alma ihtiyacı olduğu belirtilmiştir. Bu önlemler;

1- COVID-19 Pandemisi ile ilgili olarak ihtiyaçların, sorunların ve haberlerin tek elden takip edilebilmesini sağlamak amacıyla şubelerin sorumluluk alanına giren tüm illeri kapsayacak şekilde irtibat kişilerinin belirlenmesi,

2- Şubelerin sorumluluk alanına giren illerde, öncelikli olarak filyasyon ekiplerinde görevlendirilen meslektaşlarımızın kimler olduğu belirlenerek iletişim halinde durumlarının düzenli izlenmesi ve COVID-19 teşhisi konan meslektaşlarımızın üye olup olmadığına bakılmaksızın genel merkeze iletilmesi,

⁶ <http://shuder.org/Sayfa/saglik-bakani-sayin-dr-fahrettin-koca-ya-acik-mektup1748>

3- COVID+ olan meslektaşlarımızın tespit edilmesiyle, sağlık, barınma, lojistik sosyal gereksinimlerinin kendileri ve çevreleri tarafından karşılanamadığı durumlarda (çocuk bakımı, yalnız yaşayanların alışveriş vb. ihtiyaçlarının giderilmesi, bakmakla yükümlü olunan diğer kişiler...) verilebilecek her türlü desteğin hasta haklarına ve hastanın gizliliğine zeval getirmeden sağlanması,

4- Daha önce şubeler ile paylaşılan listelerdeki gönüllülerden bu konularda destek alınması ve listelerin yerel bazda güncellenmesi,

5- Gönüllüler ile WhatsApp, Telegram vb. uygulamalar yoluyla etkin bir iletişim ağının kurulması,

6- Yatılı bakım kuruluşlarında ve ceza infaz kurumlarında kapalı sistemde çalışan meslektaşlarımızla iletişim kurularak sorunlarının tespit edilmesidir.

Bu önlemlere ek olarak, Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği salgın döneminde sahada çalışan sosyal hizmet uzmanlarına gerekli koruyucu ekipmanların temin edilmesi konusunda savunuculuk çalışmaları gerçekleştirmiştir (Örneğin Batman'da çalışan sosyal hizmet uzmanlarına yönelik koruyucu ekipmanların temin edilmesine yönelik ilgili birime resmi yazı gönderilmiştir.)

Kırılgan Gruplara Yönelik Sosyal Hizmet

Kamuda yürütölen bir alışma “Vefa Sosyal Destek Grubu” içerisinde bulunan sosyal hizmet uzmanları, yurt genelindeki tüm il ve ilçelerde yeni tip koronavirüs tedbirleri kapsamında 65 yaş ve üstü ile kronik rahatsızlığı bulunan vatandaşların alışveriş, temizlik ve sağılık kontrolü gibi ihtiyaçlarını karşılamak için çalışmalar yürütmüşlerdir.

Koronavirüsle mücadele insanları psikososyal yönden zorlayan çeşitli koşullar yaratmıştır. Bu koşullarla mücadele etmek için “Koronavirüs Enfeksiyonu Online Ruhsal Destek Platformu” (KORDEP) kurulmuştur. KORDEP, İstanbul Valiliğı İl Sağılık Müdürlüğü öncülüğünde; Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağılığı ve Sinir Hastalıkları Hastanesi ile Erenköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi uzmanları, Psikiyatri Hemřireleri Derneğı, Sosyal Hizmet Uzmanları Derneğı, Türkiye Çocuk ve Genç Psikiyatrisi Derneğı, Türkiye Psikiyatri Derneğı, Türk Psikologlar Derneğı, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneğı Destekleyenler: Toplum Ruh Sağılığını Geliřtirme Derneğı, Travma ve Afet Ruh Sağılığı alışmaları Derneğı, İstanbul Bilgi Üniversitesi Travma ve Afet alışmaları Uygulamalı Ruh Sağılığı Programı yürütücülüğünde gerçekleştirilen bir programdır.

Programın eşgüdümlü çalıştığı kuruluşlar ise İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü, Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, Halk Sağlığı Müdürlüğü, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Mülteciler Derneği'dir. Bu program COVID-19 salgını nedeniyle tedavi gören, yakınlarını kaybeden, evde kalarak mücadeleyi sürdüren, çalışmak zorunda olan, yalnız yaşayan yaşlı, engelli, göçmen ve olağanüstü koşullar altında salgınla mücadele eden sağlık çalışanları için yapılandırılan bir "Psikolojik Destek" hattıdır.

Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği tarafından yürütülen diğer bir çalışma ise yaşlılara yöneliktir. COVID-19'a karşı alınan karantina önlemleri kapsamında yaşlılar uzun bir süre evlerinde veya bakım merkezlerinde kalmak durumunda bulunmuşlardır. Bu durum yaşlıların hem fiziksel hem de psikososyal sağlığı açısından ciddi riskler yaratmıştır. Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği yaşlı sağlığının teşvik edilmesi, yaşlıların yalnızlık ve dışlanmışlık duygusuna kapılmamaları, istismara uğramamaları, temel ihtiyaçlarının karşılanarak tam iyilik hallerinin sağlanmasına katkıda bulunmak amacıyla pozitif ayrımcılık anlayışıyla psikososyal destek mekanizmasının kurulması ve uygulanması için çağrıda bulunmuştur.⁷

⁷ <http://shuder.org/Sayfa/koronavirus-pandemisi-ve-65-yas-uzeri-bireyler172>

Eğitimler ve Söyleşiler

Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği pandemi sürecinde meslek elemanlarının hem enfeksiyonla mücadele etme hem de müracaatçı sisteminin gereksinimlerini karşılama gibi konularda eğitimine önem vermiştir. Buradan hareketle çevrimiçi ortamlarda hem genel merkez hem de şubeler çeşitli eğitimler düzenlemiştir:

Pandemide Sosyal Hizmet Eğitimi

Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği Genel Merkezi tarafından hem sosyal hizmet uzmanları hem sosyal hizmet akademisyenlerinin katkısıyla 2-3 Mayıs 2020 tarihleri arasında SHUDER Youtube Kanalı üzerinden düzenlenmiştir. Bu programın içeriğinde salgınlarda çalışan kişilerin dikkat etmesi gerekenler, psikososyal yaklaşım ilkeleri, özbakım, aile içi şiddet, incinebilir gruplarla çalışma, çocuk istismarı, ölüm, yas ve çalışmaların raporlanması bulunmaktadır.⁸

Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği Pandemide Sosyal Hizmet Eğitim Programı		
Moderatör: SHU Süleyman Kaçmaz (SHUDER Genel Sekreteri)		
1. Gün (2 Mayıs 2020)		
Saat	Konu	Eğitmen
10:00-10:30	Pandemide Sosyal Hizmet Eğitim Programının Tanıtımı Pandemi Sürecinde SHUDER	Dr. Filiz DEMİRÖZ SHU Fatma TOKMAK YÜKSEL (SHUDER Genel Başkan Yardımcısı)
10:30-10:50	Salgınlarda Kişilerle Çalışırken Dikkat Edilmesi Gerekenler ve Etik İlkeler	Prof. Dr. Kasım KARATAŞ
10:50-11:30	Salgınlarda Psikososyal Yaklaşım İlkeleri	Dr. Filiz DEMİRÖZ Doç. Dr. Gonca POLAT
11:30-12:10	Salgınlarda Psikoeğitim ve Psikolojik İlk Yardım Uygulamaları	SHU Serap TOMAS SHU Meriç RAMAZANO
12:10-12:50	Salgınlarda Çalışana Destek ve Çalışanın Öz Bakımı	Dr. Filiz DEMİRÖZ Dr. Hande ALBAYRAK
12:50-13:20	Ara	
13:20-14:00	Salgınlarda Sağlık Çalışanlarına Psikososyal Destek ve Sağlık Çalışanının Öz Bakımı	Dr. Filiz DEMİRÖZ Doç. Dr. Gonca POLAT
14:00-14:40	Salgında Görüşme İlke ve Teknikleri ile İlk Görüşme	Dr. Aslıhan Burcu ÖZTÜRK Dr. Aslıhan AYKARA
14:40-15:20	Görüşmelerde Sürdürülebilirlik, Görüşme Teknikleri Havale ve aktör Haritalaması	Dr. Filiz DEMİRÖZ Dr. Aslıhan AYKARA
2. Gün (3 Mayıs 2020)		
Saat	Konu	Eğitmen
10:00-10:20	Vaka Yönetimi	Dr. Filiz DEMİRÖZ
10:20-11:00	Sosyal İzolasyonda Aile İçi Şiddet	Prof. Dr. Özlem CANKURTARAN Dr. İlkay Başak ADIGÜZEL
11:00-12:00	İncinebilir Gruplarla Çalışmak: Çocuk, Ergen, Yaşlı, Engelli, Madde Bağımlısı ve Göçmenlere Yardım	Dr. Filiz DEMİRÖZ Dr. Hande ALBAYRAK Dr. Aslıhan AYKARA
12:00-12:40	İncinebilir Gruplarla Çalışmak: Çocuk, Ergen, Yaşlı, Engelli, Madde Bağımlısı ve Göçmenlere Yardım	Dr. Burcu ÖZDEMİR Dr. Aslıhan Burcu ÖZTÜRK
12:40-13:10	Ara	
13:10-13:50	Özel Durumlara Yaklaşım: Çocuk İstismarı, Ölüm ve Yas	Dr. Gamze ERÜKÇÜ AKBAS SHU Ahmet Cemil ÖLÇER
13:50-14:30	Çalışmaların Raporlandırılması ve Bilgi Havuzunun Oluşturulması	Dr. Filiz DEMİRÖZ Doç. Dr. Gonca POLAT
14:30-15:00	Soru-Cevap Oturumu ve Kapanış	Dr. Filiz DEMİRÖZ SHU Fikri AKBİN (SHUDER Genel Başkanı) SHU Ahmet Cemil ÖLÇER (SHUDER Genel Eğitim Sekreteri)

⁸ <https://www.youtube.com/channel/UCzDU-v49qUwebHv8wwPocVQ>

Pandemi Döneminde Ruhsal Dayanıklılık Webinarı

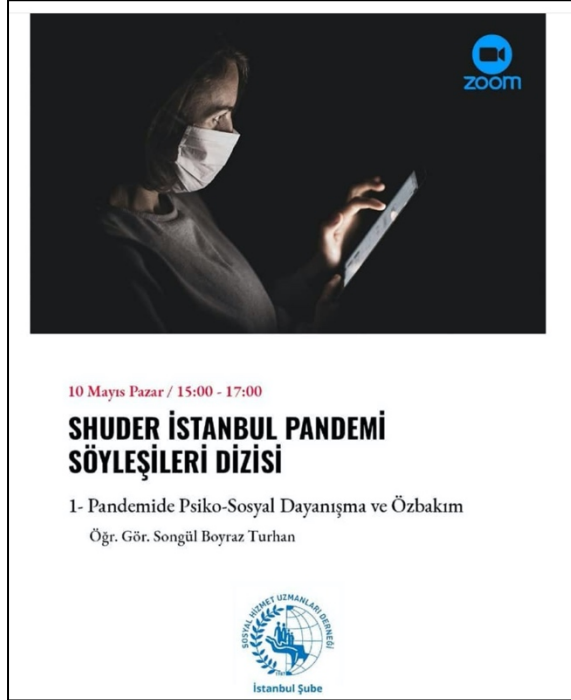

Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği Genel Merkezi tarafından düzenlenen Psikiyatrist-Psikoterapist Dr. Alişan Burak Yaşar ile "Pandemi Döneminde Ruhsal Dayanıklılık Webinarı" 18 Temmuz 2020 tarihinde online canlı yayın şeklinde gerçekleştirilmiştir. Webinara çok sayıda sosyal hizmet uzmanı ve öğrenci katılım sağlamıştır. Çalıştay kaydı daha sonra SHUDER Youtube kanalında yayınlanmıştır.⁹

⁹ <https://www.youtube.com/watch?v=kzHHBfoqB8s>

Şube Yönetimlerinin Düzenlediği Eğitimlerden Örnekler

SHUDER İstanbul:

- COVID 19 salgını ile Mücadelede Psiko-sosyal Destek konulu bilgilendirme çalışması İkrâm Doğan tarafından gerçekleştirilmiştir.
- Pandemide Psiko-Sosyal Dayanışma ve Özbakım konulu bilgilendirme çalışması Öğr. Gör. Songül Boyraz Turhan tarafından gerçekleştirilmiştir.
- 1980'li Yıllardan Günümüze, Alanda Sosyal Hizmet Deneyimleri konulu bilgilendirme çalışması SHU. Nazmiye Atalan ve SHU. Rebia Dirim

tarafından gerçekleştirilmiştir.

- Ceza İnfaz Kurumlarında Sosyal Hizmet Uygulamaları konulu bilgilendirme çalışması SHU. Ronay Erdiñç ve SHU. Zeynep Çukadar tarafından gerçekleştirilmiştir.
- HIV Farkındalık Arttırma Atölyesi konulu bilgilendirme çalışması Yağmur Şenoğuz-Hilal Ünsaldı-Şeyma Nur Topaloğlu tarafından gerçekleştirilmiştir.
- Pandemide Kadın ve Aile İçi İlişkiler konulu bilgilendirme çalışması SHU Nermin Fügen Özer tarafından gerçekleştirilmiştir.
- 5395 sayılı Yasa Kapsamında Tedbir Kararları konulu bilgilendirme çalışması SHU Arzu Tanbulut tarafından gerçekleştirilmiştir.
- Hapiste Çocuk Olmak konulu bilgilendirme çalışması Avukat Cansu Şekerci tarafından gerçekleştirilmiştir.

SHUDER Konya:

- Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümünden Arş. Gör Ramazan KOCAKAYA ile “Pandemi sürecinde Sosyal Adalet ve İnsan Hakları odağında dezavantajlı gruplar” konulu söyleşi.
- Selçuk Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümünden Dr. Öğr. Üyesi Doğa Başer ile

Karantinada Gündelik Yaşam (kitap ve filmlere dair) konulu söyleşi.

- Vefa Sosyal Destek Gruplarının yapısı ve işleyişi hakkında SHU Cantekin ELMAS ile söyleşi.
- Necmettin ERBAKAN Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümünden Dr. Öğr. Üyesi Hasan Hüseyin TEKİN ile “Sosyal Hizmette Görüşmenin Önemi” konulu söyleşi.
- SHU Elif GÜNDOĞDU ile ‘Korona Günlerinde Tıbbi Sosyal Hizmet’ konulu söyleşi.
- Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümü 3. Sınıf öğrencisi Münire AKYÜZ ile Gabriel Fernandez’i kim Öldürdü? isimli belgeseli konu alan söyleşi.
- “System Crasher” adlı film ve Çocuk Koruma Sistemine Multidisipliner Bir Bakış etkinliği Psikolog Onur ÇALIŞKAN ile yapıldı.
- Sahadan Bir Bakış başlıklı SHU. Ali ŞENER ile söyleşi
- Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümü öğretim üyesi ve SHOD Başkanı Prof. Dr. Kamil ALPTEKİN ile “Geçmişten Günümüze Sosyal Hizmet Eğitimi” başlıklı söyleşi
- SHUDER Genel Merkez örgütlenme sekreteri SHU Ergin BALCI ile Çocuk Bakım Kuruluşlarında Öz Değerlendirme Sistemi başlıklı söyleşi

- SHUDER Hatay Şubesi ile işbirliği içerisinde gerçekleştirilen “Yerelde STK’lar: SHUDER Şubeleri Üzerinden Bir Değerlendirme” başlıklı söyleşi
- Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümü 3. Sınıf öğrencisi Deniz ÇEKİN ile “Şimdi Nereyi İşgal Edelim?” İsimli belgeselin sosyal hizmet öğrencilerinin bakış açısı ile değerlendirilmesi
- ‘Postmodern Bayramlaşma” isimli Türkiye’nin her bölgesinden tüm yayın boyunca sosyal hizmet uzmanı, akademisyen, diğer SHUDER şubelerini ve sosyal hizmet öğrencilerini ile Ramazan Bayramı Etkinliği düzenlendi
- Çocuk Kurum Bakımı Sistemi ve Adli Sosyal Hizmet konulu eğitimler düzenlendi
- YEŞİLAY’ın Engelli ve Yaşlı hizmetleri, Sosyal Hizmet Merkezlerinin işleyişi” konusunda online eğitim SHUDER Konya Şubesi Sekreteri Uzman Sosyal Çalışmacı Muhammet KİREMİTCİ tarafından verilmiştir.

SHUDER Kocaeli:

- 28 Mart 2020 tarihinde Uzm. Psk Yeşim Ünal ile SHUDER Kocaeli instagram hesabı üzerinden canlı yayın sohbeti yapıldı
- 11 Nisan 2020 tarihinde çocuk ve ergen psikiyatristi Uzm.Dr. Selcen Esenyel ile SHUDER Kocaeli instagram hesabı üzerinden canlı yayın sohbeti yapıldı

SHUDER Denizli:

- 15 Mayıs 2020 tarihinde SHU. Ömer Yılmaz ve SHU. Duygu Özdemir ile Anne Babanın düşlemi olarak çocuk konulu söyleşi instagram hesabı üzerinden canlı yayın sohbeti yapıldı

SHUDER Şanlıurfa:

- 20 Mayıs 2020 tarihinde SHU. Tülay Aslan ve Psikolog Abidin Balkan ile Pandemi sürecinde travma ve öz koruma konulu söyleşi instagram hesabı üzerinden canlı yayın sohbeti yapıldı.
- Çocuklarla Adli Görüşme konulu söyleşi instagram hesabı üzerinden canlı yayın sohbeti yapıldı.